

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1060/2021
16.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Марине Милановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Александар Оленик, адвокат из ..., против туженог Универзитета у Београду, Филозофског факултета у Београду, чији је пуномоћник Иван Николић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3413/19 од 28.10.2020. године, у седници већа одржаној 16.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3413/19 од 28.10.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3706/18 од 24.09.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се поништи као незаконито решење туженог о престанку радног односа ОТКА број .. од 03.09.2018. године, као и да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 21.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3413/19 од 28.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију из свих законских разлога.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Одлуком Сената Универзитета у Београду 02 број ../2-17 ЛД од 21.06.2017. године тужиљи је као редовном професору на

Универзитету у Београду - Филозофски факултет, продужен радни однос за три школске године, односно до ...2020. године, на основу члана 78. став 2. Закона о високом образовању и члана 140. Статута Филозофског факултета, а на предлог Наставно-научног већа Филозофског факултета. Након тога јој је оспореним решењем туженог ОТКА број .. од 03.09.2018. године, престао радни однос због навршења одређених година живота и стажа осигурања и то са даном ...2018. године, када је навршила 66 година живота и 41 годину стажа осигурања.

Одредбом члана 78. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/05, 100/07 - аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 - аутентично тумачење, 68/15 и 87/16), који је престао да важи ступањем на снагу Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ 88/17), било је прописано да наставнику престаје радни однос на крају школске године у којој је навршио 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања (став 1); а да наставнику из става 1. овог члана у звању ванредног или редовног професора, односно професора струковних студија може бити продужен радни однос до три школске године, под условима и на начин предвиђен статутом универзитета, односно друге самосталне високошколске установе (став 2).

Одредбом члана 93. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 88/17), прописано је: да наставнику престаје радни однос на крају школске године у којој је навршио 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања (став 1.); да се наставнику који је испунио услове из става 1. овог члана у звању редовног професора, уколико постоји потреба за наставком рада, може продужити радни однос уговором са високошколском установом на одређено време до две године, уз могућност додатних продужења, а најдуже до краја школске године у којој навршава 70 година живота (став 2.); да се наставнику из става 1. овог члана може се продужити радни однос ако има најмање 20 година радног искуства у високом образовању и ако је након стицања звања редовног професора остварио резултате у научном раду, односно у уметничком стваралаштву и у развоју научнонаставног подмлатка на факултету који су потребни за избор у звање редовног професора на основу члана 74. ст. 10-12. овог закона (став 3.); да ближе критеријуме за закључење уговора о раду након 65. године живота доноси Национални савет, а високошколска установа, односно универзитет може статутом да пропише и додатне критеријуме (став 4.); да наставник коме је престао радни однос због одласка у пензију задржава звање које је имао у тренутку пензионисања (став 5.); да наставник из става 5. овог члана може задржати преузете обавезе на мастер академским и докторским студијама као ментор или члан комисија у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација на тим студијама, најдуже још две школске године од одласка у пензију (став 6.); да на основу одлуке одговарајућег стручног органа, наставник из става 5. овог члана може изводити све облике наставе на мастер академским и докторским студијама и бити члан комисија у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација на тим студијама, најдуже још две школске године од одласка у пензију (став 7.); да наставник коме је престао радни однос због одласка у пензију може да буде члан комисије за припремање предлога за избор наставника и сарадника универзитета.

Чланом 146. истог закона је прописано да наставнику из члана 78. став 2. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/05, 100/07 - аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 - аутентично тумачење, 68/15 и 87/16) радни однос престаје ...2018. године (став 1.); а да се изузетно, наставнику из члана 78. став 2. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/05, 100/07 - аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 - аутентично тумачење,

68/15 и 87/16) може продужити радни однос ако испуњава услове из члана 93. овог закона, с тим што се рок на који се може продужити радни однос уговором са високошколском установом на одређено време до две године рачуна од ..2018. године (став 2.).

Према члану 151. Статута Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду“, бр. 201/2018, 207/2019, 213/2020, 214/2020 и 217/20), одлуку о продужетку радног односа редовног професора доноси Сенат на предлог Наставно-научног већа факултета.

Из цитираних прописа произлази да по навршењу 65 година живота радни однос наставнику престаје по сили закона, као и да наставнику у звању редовног професора, коме је по навршењу 65 година живота продужен радни однос до три школске године на основу члана 78. став 2. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/05, 100/07 - аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 - аутентично тумачење, 68/15 и 87/16), радни однос престаје ...2018. године, док продужетак радног односа представља могућност која зависи од дискреционе оцене и одлуке Сената Универзитета.

Како Сенат Универзитета није донео одлуку о продужетку радног односа тужиље након ...2018. године, правилна је оцена нижестепених судова да је побијано решење туженог донето правилном применом цитираних прописа, због чега је тужбени захтев тужиље којим је тражила његов поништај неоснован.

Имајући у виду изложено, Врховни касациони суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиље одбијена као неоснована, одбијен је њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић